

HISTORICKÝ ROMÁN

PROTI PROUDU ŘEKY

MILOSLAVA
ŠACHOVÁ

motto

Proti proudu řeky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

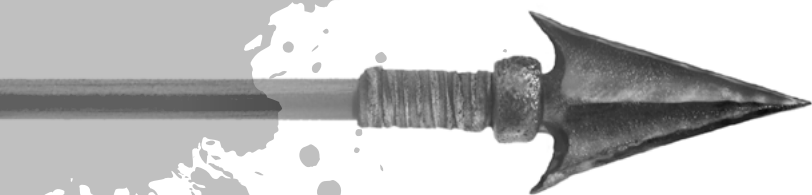
Miloslava Šachová
Proti proudu řeky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

MILOSLAVA ŠACHOVÁ

PROTI PROUDU ŘEKY

HISTORICKÝ ROMÁN

motto

Obsah

ČÁST PRVNÍ	KDE	7
ČÁST DRUHÁ	PROČ	79
ČÁST TŘETÍ	KDO	231
VYSVĚTLIVKY	.....	252

FECI, QUOD POTUI, FACIANT MELIORA POTENTES.

Učinil jsem, co jsem mohl, ať učiní lépe, kdo může.

ČÁST PRVNÍ
KDE

KAPITOLA 1.

Tichem jasné lednové noci zazněl dětský pláč.

Po šedých mracích předchozích dní nebylo ani památky a čistá zimní obloha byla plná hvězd. Tlumený zvuk se nesl ostrým, mrazivým vzduchem a ztrácel se kdesi v dálce v korunách zasněžených borovic.

Žena stojící ve výšce hlásky na úzkém ochozu se roztřásla zimou. Pevně semkla rty a volnou rukou přitiskla halenu i s dítětem blíž k sobě. Bosé nohy, zabořené do sněhu, už necítila. Ani prsty, kterými se křečovitě držela kluzkého, jak led chladného opukového sloupku. Nadechla se zhluboka, a pak ještě jednou, a víckrát, dokud se nepřestala třást. Chvilí hleděla na temně nehybný okraj lesa, pak zvedla hlavu trochu výš a nastavila tvář chladu. Zavřela oči, objala dítě i druhou rukou a vykročila vpřed do prázdna tmy.

* * *

Zima roku 1369 byla ukrutná a začala už krátce po svátku svatého Martina, a tak kdo nemusel, nešel ani ven.

Ale dnes to bylo jiné, ta zpráva se roznesla městečkem pod hradem dřív, než ponocný Hrza stačil po prvním ranním zatroubení zmizet v pohodlí svého stavení daleko za posledními domky na dohled Černého lesa. Jako kdyby tudy táhlo procesí, tak udupaný sníh

vypadal po všech, kdo se, zahalení do nejteplejších houní a šálů, sbíhali na malém náměstí a jeden přes druhého probírali tu novinu dnešního rána.

Paní Anna, manželka Petra z Nasavrku, purkrabího na Karlově hrádku, zmizela, tři dny nebyla k nalezení, a teď...! No věřili byste tomu? Ráno ji našla hlídka, mrtvou, přímo pod hradním ochozem. Pojďte, to musíte vidět, štěbetaly hlavně ženské vzrušeně jedna přes druhou. Ti nejzvědavější už vykročili směrem k hradu.

Ponocný Hrza byl mrzutý. Tolik se těšil do tepla chalupy, a teď tohle!

„No tak, stůjte přece, mějte rozum! Nemáte snad doma nic na práci? Pec vám jistě vychládá a děti brečí hladý! No tak...!“

Ale už je nezastavil. „Zvědavý báby! Musí vědět o všem!“

Měl by být také u toho, jako strážce pořádku, přesvědčoval sám sebe a jen nerad vykročil za nimi.

Městečko, spíše však vesnice, to bylo méně než dvě desítky chalup v údolí na levém břehu řeky Vltavy, necelou hodinu chůze od Hrádku. Sníh byl hluboký, ale cesta do hradu často užívaná, a přesto se ponocný Hrza chůzí unavil. Nebyl už nejmladší, šedovlasý, pevné, urostlé postavy, i když víc při těle, než bylo asi zdrávo, na pocházení po vesnici ještě stačil, ale tohle už pro něj nebylo. Dlouhý teplý kabátec, který nestačil po noční obhlídce odložit, byl příliš těžký na takovou chůzi a opravdu hřál. A ta čepice! Po posledním stoupání se musel opřít o strom, aby se vydýchal a otřel si kožešinovou rukavicí potem vlhké čelo.

Už z dálky bylo vidět, co se stalo. I podívané chtivý hlouček vesničanů zůstal na severní straně svahu a nepokročil dál, jako by na poslední chvíli ztratil odvalu a raději nechtěl vidět to, kvůli čemu se sem takovou dálku plahočil.

Jak otevřená rána zela krvavá skvrna ve sněhu přímo pod hradní hláskou, otisk těla kutálejícího se po stráni se táhl až na okraj srázu, kde mizel.

Hrza si s povzdechem na hlavě znovu pevně usadil zpocenou čepici, rukou si nadzdvihl urousaný kabátec a vykročil do sněhu dál

po úbočí kopce. Pár mužů z hradní hlídky stálo v místě, kde se svah lámal.

Tam byla.

Jak mrtvé káně, ležící na boku, jak mrazem zasažený dravec, jak orel střelený v letu. Břicho rozpárané pádem, noční halenu vysoukanou tak vysoko, že odhalovala krásné nahé tělo, zmrzlá a bledá, s očima obrácenýma k nebi a s tváří bez známky smíření. Hrza přiklekl k mrtvé do sněhu.

„Už dávno měla být odtud pryč,“ přikročil k němu jeden z mužů. „Ale čekáme na NĚHO. A na NI.“

Hrza se s námahou zvedl na jedno koleno. Čekají na ně. Rychle se narovnal, aby odtud zmizel.

Bylo však pozdě. Hradní stráž, do té doby stojící za ponocným, se rozestoupila, aby udělala místo postavě v černém, která se za jejími zády nepozorovaně a neslyšně vztyčila. Stál tam ale vůbec někdo, anebo byl plášť, dlouhý až na zem a málo teplý na takovou zimu, prázdný?

Jen malá hlava, holá lebka bez vlasů a bez pokrývky, která z něj trčela, dávala tušit, že uvnitř černé kůže, prosté všech ozdob i kožšin, je člověk. Musel vystoupat přímo do stráně, a přece dýchal klidně a pravidelně, bez námahy a bez známky únavy. Ruce, schované za zády, měl holé, bez rukavic, kostnaté, s dlouhými, jak klacík tenkými prsty, protkané řetězci vystouplých žil a bledé víc, než byly ruce na zemi ležící ženy.

„Ustupte, jděte mi z cesty,“ zůstal stát a s rukama složenýma na hrudi čekal, dokud Hrza s ostatními neukročili stranou dál do sněhu.

Nebyla to ale jen úcta a vděk, co k němu cítili. Byl to i odpor a hnus, směsice strachu a hrůzy a úzkost, která každého v jeho přítomnosti sevřela. Nikdo nechtěl k němu blíž, nikdo se ho nechtěl být jen zlehka dotknout. Nemusel je o to žádat, být od něj co nejdál, to bylo, co si teď sami přáli.

„Otče, otče, já něco mám!“ zaskřehotal z ohybu stráně nepřijemně vysoký ženský hlas.

Všichni, včetně muže v černém, obrátili hlavy tím směrem. Růžolící děvče, s očima úzkýma jak štěrbiny, s volně rozpuštěnými světlými vlasy, zahalené do dobře zatepleného krátkého kabátce s kuklou a s červeně obšitou šedivou čapkou tam vesele mávalo kožešinou rukavicí. Chvilku otevřenými ústy pobaveně vydechovalo teplý vzduch a pozorovalo, jak se pára sráží v zimním chladu, a pak se spikleneckým smíchem zvedlo ruku, do té doby ukrytou za zády, a s ní ztuhlého, na kost zmrzlého kojence.

„A-ha...!“

Byli tu oba. Dcera i otec, Šílenství i Smrt.

KAPITOLA 2.

„Je to možný, zas sněžilo celou noc,“ bručel ponocný Hrza. Po noci strávené obcházením městečka se promrzlý a utmácený vracel domů.

Ve dveřích chalupy oklepal zbytky sněhu ze slámou zateplených bot a kabátec a čapku plné sněhu pak přehodil přes bidlo vedle ohniště. Z obou hned začala odkapávat voda a zůstávala stát v loužičkách na nedokonale vyrovnané hlíně podlahy.

„Dobře ti tak, měl jsi toho už dávno nechat,“ hartusila Hrzova žena Hana, o pár let starší, kostnatá, nehezká osoba s úzkým nosem a s pichlavýma očima. Vstala už dávno, aby se postarala o malé hospodářství – prase, krávu a pár hnědých slepic – a připravila vyhládlému muži něco k jídlu. Pro jeho ponocování neměla valného pochopení, věděla, že noční služba ho zmáhá, a navíc – co zatím ona? Tak daleko od vesnice? Ani pomoci by se nedovolala, kdyby bylo třeba.

„Stejně to děláš jen kvůli pánům konšelům, blázne jeden stará,“ nechtěla dát pokoj Hana a rozkládala za řeči mužovy mokré svršky na lavici dál od ohně.

Hrza si sedl k dřevěnému stolu a ženina brblání si nevšímal. Hana vrčela takhle každý den a vlastně měla pravdu. Už se mu do toho ani nechtělo, když sem před bezmála osmi lety přišli, byl by rád měl klid. Měli už svoje roky, ale, pravda, děti nebyly. Ne že by se byly nenarodily, ale dva synové i děvče, všichni zemřeli dřív, než stačili dospět.

Nebyl nikdo, kdo by jim vypomohl se živobytím, a tak byl každý zlaták dobrý. A k tomu, a z toho nemůže mít ta hloupá žena rozum, ta důvěra, kterou mu páni konšelé i rychtář dali! Být v novém městečku, Karlově Hrádku, ponocným! Hradu na dohled! Ta čest! Hloupá, opravdu hloupá žena, když to nevidí!

„Tak máš k těm řečem i něco k jídlu?“ chtěl zavolat Hrza na ženu, ale ta už mezitím nesla na stůl chléb a horkou polévku s masem.

„No, vida,“ potěšeně mlaskl Hrza a mrkl na ženu. Byl rád, že ji má. „Dobrý to bylo,“ spokojeně po chvíli odsunul prázdnou mísu a pohodlněji se usadil na dubové, hrubě opracované lavici. Hana si rychle přisedla. Chutnalo mu, to bylo vidět, a spát se hned nepůjde, a to znamená, že se dozví nějaké novinky.

„Áá, seš zvědavá, vid,“ potěšeně se zazubil Hrza, „náhodou pro tebe něco mám a můžeš to pěkně zatepla těm svejm treperendám vyslepičit. Tak abys věděla, nikdo další se volat nebude, správce Petr už rozhodl, a je si jist, že Anna skočila sama.“

„Hmm,“ Hrzové se to nějak nezdálo. „A ON říkal co?“ zeptala se opatrně.

„Co by říkal, je to prý jasný případ. Skočila z hlásky a přežít neměla šanci. Vždyť jsem to viděl na vlastní oči! Střeva vyhrězlý, nohy i ruce zlámaný. Vykrvácela po pádu. Prý ne hned a ne bez bolesti. Ach bože! Kampak ji asi pohrbí, nebožačku...?“ Zamyšlený Hrza se odmlčel.

„Tak přece si sáhla na život, chudinka,“ ztišeným hlasem a s vážným pokyvováním hlavou pronesla Hrzová. Tón byl soustrastný, ale bystrým, neklidným očím chyběla účast. Rychle pomrkávala a hleděla někam dál k ohništi přes mužovo rameno. Hrza už v teple místnosti zatím pomalu poklimbával.

„Poslyš, Vojtěchu, a co to dítě?“ obrátila k němu náhle prudce hlavu.

„Vidíš, dítě,“ to slovo Hrzův probralo. „Málem jsem zapomněl. To je právě zvláštní, tu malou nikdo nepostrádá. Člověk by si skoro myslel, že někdo rád přišel o jeden hladovej krk.“

„Ale fuj, jak můžeš něco takovýho říct, Vojtěchu,“ zaprotestovala Hana.

„No co, co, proč se tak durdíš? Ty bys měla jako první vědět, jestli někomu ve vesnici to děvčátko nechybí!“

„Já? Jak bych asi tak mohla, je zima, jestli o tom náhodou nevíš, všechny mají už pěkně dlouho kabátce vycpané, až jim sláma odevšad trčí. Jak mám asi podle tebe poznat, jestli místo slámy nemají pod šerínou dítě!“ rozčilovala se Hana.

„Ale, vždyť seš pořád samá návštěva u šestinedělky, samá stráž u mrtvé, neříkej mi, že nevíš o všem, co se v chalupách šustne,“ pošťuchoval Hrza ženu a pomalu se přesouval pod už trochu zašlé houně v lůžku za ohništěm.

„Kdepak, ta bude odjinud, ta nebude zdejší,“ nahlas uvažovala Hrzová. „Klidně může být až od Chlumce nebo od Zahájí nebo z Jaroslavic,“ přecházela vzrušeně po světnici a rozkládala rukama. „I když... Zrovna teď mě něco napadlo,“ zastavila se v řeči a obrátila se na muže.

Ale ten už spal.

KAPITOLA 3.

Pan Petr z Nasavrku, purkrabí na Karlově hrádku, vycházel z hradní kaple.

Mírně shrbený, věčně podmračený muž s řídnoucí kozí bradkou měl viditelně to nejlepší už dávno za sebou. Barevnými sklíčky vysokých oken za jeho zády procházelo světlo, ale bylo už pozdní odpoledne a zimní slunce nemělo tu sílu, a tak ho bylo málo, aby mohlo oživit tichý a zšeřelý prostor. Byl stejně ponurý a temný jako myšlenky pana Petra. Vroucí modlitby mu neulevily a ani trochu mu nepomohly.

Zachmuřený prošel spěšně chodbou, která ke kapli na severovýchodní straně přiléhala, a po schodech vystoupal do horního patra východního traktu hradu. Bylo pěkně chladno, venku i tady. Mohl pokračovat dál do svých komnat na západní straně, kde by se ohřál, ale namísto toho zůstal stát u okna v nejvýchodnější části spojovací chodby. Rozsahem nevelký hrad měl tvar nepravidelného šestiúhelníku, nepravidelného natolik, že byl víc trojúhelníkem. Tady, na jeho východním vrcholu, byl nejkrásnější výhled na řeku.

Petr si několikrát dýchl teplý vzduch na zkrehlé ruce a přitom nepřestával pozorovat zamrzlou hladinu. Co vlastně ještě čeká? Že dorazí královský posel a donese mu zprávu, že ho konečně, po dvanácti letech služby na téhle ztracené vartě někdo vystřídá? Že někdo přijede a řekne mu, že panovník dostává a čte jeho listy a že na něj

a na tenhle hrad docela nezapomněl? Že stále je někdo, koho tenhle hrádek ještě aspoň trochu zajímá?

Petr se s povzdechem odvrátil od okna, kterým vanul dovnitř ledový vítr, promnul si zimou ztuhlé prsty a vydal se zpět do přízemní chodby a pak dál přes nádvoří do hradního psince.

„To jsi ty, pane Petře?“ Lovčí Kudrna byl zaměstnán porcováním masa pro hradní ohaře a správčův příchod zaregistroval až po chvíli. Jen zvedl hlavu, aby si odhrnul hřbetem ruky pramen vlasů z čela, a dál si Petra nevsímal. Byl na jeho častou přítomnost zvyklý, psi byli odjakživa purkrabího největší radostí.

„Počkám, až budeš hotov,“ řekl Petr a zálibně pozoroval, jak hbité Kudrnovy ruce zpracovávají zaječí kožku. „Dva psy si vezmu, chci si vyjet. Sám. Na chvíli.“

Nikoho dalšího nepotřeboval. Nač brát s sebou někoho z posádky? Tvořilo ji všehovšudy deset mužů a on jistě nikoho z nich postrádat nebude. Vždyť si chce jen trochu provětrat hlavu. Za necelou půlhodinu už na koni projížděl se dvěma ohaři přes úzký padací most a pokračoval pod úpatí kopce k potmělé řece a pak dál směrem k potoku.

Hrad stál na vysokém ostrohu nad Vltavou, chráněn hlubokým příkopem, snadno dostupným jen ze severní strany, na východní straně jištěn řekou a na jihozápadě hlubokou roklí Ztraceného potoka. Ten byl přirozenou hranicí mezi hradem, majetkem panovníka Karla IV., a državami rodu Rožmberků, hlubockým dominiem. Petr musel projet kolem místa, kde našli jeho ženu Annu. Radši se tím směrem ani nedívat! Napadl sice nový snůh, ale nebylo ho dost a starý ještě neroztál, a tak jistě všechno zůstalo...

„Můj bože..., no jistě! Pořád stejné...!“

Petr se pokřížoval a pobídl koně k rychlejší jízdě. Vždyť ani neví, co se stalo s jejím tělem! Je mráz, takový, že vykopat hrob tam, kde její život skončil, možné není. A kde jinde pohřbít sebevraha? Nechtěl ani zjišťovat, co vlastně s ní hrobník z městečka udělal. Úplně stačilo, že bez přestání myslel na to, co udělala ona sama. Stalo se něco? Musela být opravdu zoufalá. Nevídal ji už dlouhé dny v kapli, a to bylo

zlé. Nechodila prý ani na modlitby, a to byl hřích. Bála se něčeho? A on – má se snad bát?

Petr projel až ke strži zamrzlého potoka. Psi běželi volně vpředu a první z nich už klouzal na silném ledu.

„Ke mně!“ musel je Petr odvolat. Chtěl jet původně dál, ale potom si to rozmyslel. „Radši se vrátíme, za chvíli bude tma,“ mluvil k psům i sám k sobě správce.

O čem jsem to...? Ach ano, Anna.

Vlastně ji ani neznal. Kdyby bylo na něm, už by se byl znovu neoženil, ale zůstat sám, to si dovolit nemohl. Ještě by se dostal do řečí. Co by si lidé pomysleli, purkrabí, a samotný muž! A ona? Pro něj to bylo už jen krásné tělo, dávno nevěděl, co si s ním počít, snad se jen dívat. Popravdě, a ta myšlenka tam byla, i když by ji nikdy neřekl nahlas. Ani mu nebude chybět. Kdo mu opravdu chyběl, byla jeho první žena, Eliška. Netušil, jak velká to pro něj bude ztráta. Hrozný byl její konec a hrozné bylo i to, co přišlo po něm.

„Stůj!“ zatáhl Petr koni za uzdu a zadíval se směrem ke strži potoka. Zdálo se mu, že tam zahlédl černý plášť.

KAPITOLA 4.

Kůň zahrabal předníma nohama ve vzduchu, několikrát přešlápl v křupajícím sněhu a zastavil se kousek od břehu porostlého osikami a olší.

„Tak a teď – kde jsou psi?“ netrpělivě se správce narovnal v sedle a snažil se dohlédnout mezi stromy, ale nikde je neviděl. Zavrtěl našťavaně hlavou a silně zapískal na prsty. „No proto, už jsem myslel, že si pro vás budu muset dojít,“ spokojeně se usmál Petr a opřel se zpátky do sedla, když uviděl přibíhajícího ohaře. Ale pes se vrátil jen jeden a namísto čekání na další správcův pokyn začal běhat neklidně kolem stále nervóznějšího hnědáka a hlasitě štěkat.

Ještě několikrát Petr zapískal, ale už mu bylo jasné, že pokud se chce vrátit se dvěma psy, bude muset sesednout a jít provinilce hledat. S láteřením seskočil z koně a pustil se po sněhem zavátém břehu k potoku. Už z dálky viděl, co se stalo. Nešťastné zvíře se chytilo do větvi spadanych při okraji opačné strany strže a nebylo se čemu divit. Silné podzimní větry řadu osik polámaly a ty teď ležely na zmrzlé hladině potoka jako pasti na zvěř, zapadané sněhem. Trochu již zadýchaný správce se opatrně vydal k druhému břehu. Boty mu na ledě klouzaly, uvězněný pes spustil štěkot jak o život, začínalo se smrákat a Petr v duchu proklínal tu chvíli, kdy se rozhodl pro podvečerní projíždku. Spěšně začal vytahovat roští, do kterého se ohař zaklínil, a doufal, že pes bude v pořádku. Byl to dobrý pes a on by ho nechtěl ztratit. Měl

radost, když uvolnil poslední větev a spolu s ní i část osikového kmene a osvobozený, nezraněný pes vystřelil po ledu na druhou stranu za svým druhem. Petr si chtěl už vydechnout a spěchat za nimi, když si uvědomil, že to, co kmen odkryl, není plocha nezasypaná sněhem, ale velký otvor vysekaný v ledu.

„Hmm, tak pstroužku se někomu zachtělo,“ naklonil se nad vodu a pobaveně nadzdvihl obočí, aby se hned vzápětí prudce napřímil. Polekal se, a hodně. „Ne, to není možné, to jistě to šero,“ vzrušeně dýchal, „určitě se mi to jen zdálo.“ Po chvilce se s obavou, ale přece jen znovu nad otvor naklonil a tentokrát to viděl úplně zřetelně. Dívčí náhrdelník z říčních perel a pod ním – ženský prs.

K mdlobám vyděšený Petr jak blesk přelétl potok a s oběma psy uháněl už houstnoucí tmou k hradu. Ne, to ne, to je víc, než unese. Není to ani týden, co odešla Anna, a teď tohle! Dojede pro muže z hlídky a pro světlo a vrátí se sem. Musí se udělat jasno. Kdo je to dnes?

Za necelou hodinu už stejným místem probleskovala světla loučí a zněly mužské hlasy a hlasitý psí štěkot. Petr a pět mužů z hradní posádky vyzbrojených meči a dýkami, halapartnami a kopími přijelo pro správčův nález.

„Taky to mohlo počkat do rána,“ ucedil jeden z mužů, Jan řečený Dlouhý, ke svému sousedovi. Oba už stáli na ledu a pomalu připravovali, co přinesli s sebou – provazy a plachtu. Druhý muž, také Jan, řečený Hlava, přitakal: „Jo, není to dobrý místo, tenhle Ztracený potok! Jen hlupák sem jde ve dne a jen blázen v noci. Že sem vůbec jezdil? On snad neví, co se dole po chalupách říká.“ Musel ale zmlknout, protože už i správce se sem blížil s loučí v ruce společně se dvěma z psů.

„No tak, pusťte se do práce, na co čekáte?“ srdnatě se obrátil na oba Jany a muže s halapartnou po svém boku a namířil světlo nad vysekaný otvor. Muž s halapartnou ponořil zbraň do vody a otočil se směrem k Dlouhému a Hlavovi: „Provazy a plachtu, připravte je!“

Nebyly ale třeba. Halapartna stačila. Muž s její pomocí nadzdvihl tělo, překvapivě snadno ho uvolnil zpod kry a vytáhl z vody. S plesknutím dopadlo na led. Všichni k němu nedočkavě namířili svoje louče.

„Vždyť je to Smrtka, pane! Žádná žena, jen sláma a větve!“ ulehčeně vydechl Dlouhý.

Petr nevěřicně kroutil hlavou. Jak mohl takhle naletět! Jen slámená figurína, jen vycpaný pytel ženských tvarů v šatech, které asi kdysi byly bílé, jen klestí a uschlá tráva s náhrdelníkem z prázdných šnečích ulit.

„Mohla tu zůstat po loňském jaru, zaklíněná pod kořeny v potoce,“ uvažoval nahlas správce a cítil přitom, jak moc se mu ulevilo.

„Tak to není, pane, sláma i tráva by dávno shnily. Kdepak! Tohle je znamení. Zlý znamení!“ řekl dutým hlasem Hlava a přiklekl k figuríně. „Podívej!“ Vytáhl dýku, kterou měl za opaskem, a louči namířil do místa, které mělo připomínat levý ženský prs. Dýkou rozevřel mokrou slámu a odkryl lesklý bílý kámen. „Vidíš, má srdce,“ řekl a bez váhání rozřízl slámu i na pravé straně. „Má dvě srdce,“ ukázal Hlava špičkou dýky na stejně bílý kámen pod pravým prsem, sklonil louči a narovnal se.

„Ty víš, pane Petře, co to znamená. To tys ji objevil. Ta hrozba se týká tebe!“

Náhle bylo ticho. Psi štěkali dál, ale nikdo z mužů nepromluvil. Žena v bílých smutečních šatech... To nic, uklidňoval se purkrabí. To ho jen někdo chce vyděsit. Ale co když ne, co když je všechno zase tady? Pod Petrem se podlomila kolena a nemohl dýchat.

Kde je tělo jeho ženy? Musí ho najít! Hned!

KAPITOLA 5.

Pod vrchem Strážiště, zarostlým borovicemi a smrky Černého lesa, v místě, kde mírný kopec přechází v náhorní rovinu Bílkový vrch s klikatící se stužkou potoka Rachače, stála první stavení městečka Karlův Hrádek. K několika skromným obydlím nepatrné osady Bílkov tu z popudu panovníka přibýlo domků tolik, aby vytvořily malé náměstí s městskou kašnou, konšelskými domy i domem rychtáře, kostelem se hřbitovem, krčmou a kovárnou a chalupami s dílnami řemeslníků.

Od kamenné zdi jednoho z nich se v přicházejícím soumraku od-
dělily tři postavy. Dva muži z hradní posádky – Jan řečený Hlava, Martin přezdívaný Šilhavý, a purkrabí Petr. Hlava, stojící v popředí, zvedl varovně ruku, a zastavil tak ostatní. Nechtějí přece, aby je někdo viděl.

Ke kašně, chráněné před mrazem stříškou a ohrádkou z trámů, naplněnou slámou a hnojem, přicházela žena pro vodu. Putnu s popruhy hodila se zaduněním na lavici a málem přitom uklouzla na náledí, které tu s postupujícím večerem i přes mocné posypání popelem vzniklo. Vyjekla a zamáchala rukama ve vzduchu, aby udržela rovnováhu, a zamířila s dřevěnou nádobkou k otvoru v kašně, aby nacytala vodu.

Purkrabí se opřel o chladný kámen podezdívky a zavřel oči. Připadal si hrozně. Jak je to trapné a nedůstojné. On, purkrabí, a plíží

se tu potmě jako zloděj a bojí se, aby ho snad neviděl někdo z těch, kdo by se před ním měli třást strachy. A to ho čeká tajná schůzka s hrobníkem!

Petr sundal koženou rukavici a ukazováčkem si načechral svou chabou bradku. Ten pohyb ho vždycky uklidnil a pomohl mu přemýšlet. A že toho měl od minulé noci k přemýšlení dost. Před očima měl stále slámu v lýkém přepásaných šatech s otvory po kamenech. Dva kameny, dvě srdce. Výstraha, hrozba, zlé znamení? Měla snad i jeho žena dvě srdce? A jestli ano, možná ani nezemřela a bude se k němu jako přízrak vracet. Ne, to už nevydrží... Až teď ho napadlo, že udělal možná chybu, když vzal oba bílé kameny k sobě. Zabalil je do širokého pruhu měkké kůže, dobře zatáhl řemínkem, zamkl ve skřínce a uložil do truhlice v pokoji své ženy. Díval se na ně opatrně, jen zpod přivřených víček, ale přesto si všiml, že zatímco jeden je čistě bílý, druhý má na plošší straně tmavé husté žilkování. Neměl jeden z kamenů vrátit figuríně? Bylo to přece její srdce, nebo ne? A neměl vrátit oba?

„Áááách,“ úlevně vydechla žena, když konečně přestala nalévat vodu, a přidřepla zády k lavici, aby si navlékla popruhy a hodila putnu na záda. Vypískla, když jí ledová voda vyšpláchla za krk, ale pak už rychlým krokem zamířila zpět k jednomu z domů uprostřed náměstí.

Petr se rychle probral z myšlenek.

„Jdeme,“ sykl přes rameno jeho směrem Hlava a jako první vyrazil přes náměstí mezi domky. Tam na nevysokém skalnatém návrší stál kostel svatého Petra a Pavla, obklopený hřbitovem.

Městečko bylo nevelké a chalup bylo málo, ale hřbitov o nájemníky nouzi neměl. Hroby tu byly volně rozesety kolem kostela a chyběly jen na západě před hlavním vchodem. Bylo jich tu hodně, označených dřevem, kamenným sloupkem nebo jen obyčejným prknem, s dřevěným nebo kamenným obložáním, všechny do výšky zapadané sněhem. Muži se nerozhodně zastavili.

„Tak kde je?“ hlasem plným netrpělivého očekávání pronesl do ticha purkrabí. Dřív než stačil někdo odpovědět, objevilo se na severní straně světlo, pohybující se kývavě zleva doprava.

„To je určitě hrobník, dává nám znamení,“ řekl rychle Šilhavý a vykročil nedočkavě vpřed tak horlivě, že přitom zakopl o jedno z dřevěných hrobních hrazení.

„Jak to, že nejsi sám?“ pronesl podrážděným hlasem Petr, když dorazili k hrobníkovi a viděli jeho průvodce. Ponocný, tak ten tu vážně chyběl.

„Ty taky nejsi sám, pane,“ řekl pokorně hrobník. „A já... Trochu jsem se bál,“ špitl neochotně.

„Dobrá, dobrá,“ kývl hlavou rezignovaně purkrabí, „hlavně pojďme.“ Chtěl mít už všechno za sebou.

K překvapení mužů z hradu vykročili dál na sever až na konec malých políček, táhnoucích se za jednotlivými domky, za humna, až k jedné ze starých, již neužívaných obilných jam.

„Snad nechceš říct, že je tady,“ nevěřícím hlasem pronesl zaskočený Petr.

„Je,“ přikývl hrobník, „kam jsem ji měl dát,“ bránil se nesměle. „Chromý ji měl spálit, ale...“ zatvářil se provinile, „ještě to neudělal.“

No jistě, Chromý, místní ras, žok plný pelyňkové medoviny, ten měl vždycky na všechno času dost.

„No tak se do toho, pro všechno na světě, dej!“ už zvýšeným hlasem zavelel purkrabí a postrčil hrobníka a ten začal zručně a hbitě odstraňovat kovovým rýčem slámu, kterou díru před pár dny přikryl.

V hloubce asi dvou metrů, v jámě vymazané jílem a vyložené sešchlým proutím byl o stěnu opřen pytel. Hrobník odhodil na zem rýč a ruce založil v bok.

„Co teď?“ zeptal se.

Všichni se nad vyhloubený otvor naklonili.

KAPITOLA 6.

„A pak? Co bylo pak?“ trhla Hrzová nedočkavě hlavou, když se muž ve vyprávění odmlčel.

Ten věděl moc dobře, že zažil něco, co se nestává každý den, a ženinino napětí i obdiv si náležitě užíval.

„Ale to ti povídám, tentokrát nikomu ani muk,“ zdůraznil už poněkolkáté své senzací a všech drbů chtivé ženě.

„Jako že je Bůh nade mnou,“ zatvářila se Hrzová smrtelně vážně, naslinila ukazováček, vztyčila ho, zvedla hlavu a oči obrátila k nebi.

„No tak jsme ten pytel vytáhli a otevřeli,“ pokračoval Hrza ve vyprávění, „a to ti povídám, bylo nad slunce jasný, že se do toho nikomu dvakrát nechce. Mrzne, to je fakt, ale vždyť tam byla už hezkých pár dní, ne? A navíc, my s hrobníkem jsme ani nevěděli, k čemu tam vlastně jsme. Nouza, jako hrobník, myslel, že má průšvih kvůli malému Vencovi. Ten starej šoula se v Jaroslavicích zřídil, jak zákon káže, a chudák Nouza ho nemohl dostat z toho jeho zavšivenýho brlohu už třetí den. Dobře ti tak, měl ses o to postarat sám, povídám mu, když jsme za kostelem na ty tři čekali, ale on že ne, že na tohle ho teda neužije, a pak, že prej každěj z nich si hlídá to svoje.“ Hrza sáhl po džbánu na stole a nalil si z něj syrovátku. Vyschlo mu, a tak na chvíli zmlknul, aby si trochu svlažil ret. „Ale o Chromýho nakonec vůbec nešlo. Tady šlo o něco úplně jinýho,“ postavil Hrza džbánek zpátky na stůl, otřel rukou z vousů zbytky syrovátky a chystal se dál vyprávět.

Hrzová posedávala neklidně na čtyřnožce a sledovala mlčícího muže.

„A...?“ ozvala se nedočkavě.

„A...? Jaký a...? A vlastně... Jak ty seš na tom s jídlem, děvče?“ usmál se Hrza potutelně.

„No Vojtěchu, jak můžeš teď myslet na jídlo,“ řekla naoko pohoršeně Hrzová, ale rychle se zvedla, aby se podívala na bublající hrnec. Na mužovo jídlo dočista zapomněla.

„Myslím, myslím, a divíš se?“ ohlédl se přes rameno ponocný. „Na co jinýho můžu asi tak myslet,“ uchechtl se a plácl ženu na odchodnou přes kostnatý zadek.

Hrzová se po chvilce hlučného lomození a všelijakého míchání vrátila zpět.

„Už se tam dělá kaše,“ hlásila. „A ne nějaká obyčejná prosná hnedka, ale tvoje oblíbená, rezná, s tuřínem a vejcem. Tak zase spust.“

„Jo,“ usmál se spokojeně Hrza a pokračoval ve vyprávění, „takže jeden z těch chlápků z hradu, nějakej Hlava, vyndal dýku a rozpáral tu tuhou nebožačku. A sílu teda má, kosti jen zaskřípaly. A pak hned vytáhnul srdce, představ si, dočista, jako by to dělal každej den. Jenže já, to víš, sice vydržím dost, znáš mě, ale musel jsem jít o hodnej kus dál, sníh nesníh. A jak tam tak stojím a zhluboka dýchám, slyším, jak Hlava povídá: ‚Ne, pane Petře, spletl jsem se, jiný srdce nemá.‘“

„Jiný srdce?“ vykulila Hrzová oči.

„No právě, vím, na co myslíš, a to samý napadlo i mě,“ ponocný na to. „Propánajána, co se to tu děje, říkám si, k čemu ses to, Vojto, připlet. Tak proto přišlo panstvo až do města, tak proto ty tajnosti.“

„Panenko skákavá,“ pronesla Hrzová, ale přitom jako by tušila, že ještě není konec.

„A,“ podrbal se Hrza na hlavě a znovu se napil, „zrovna když jsem si pomyslel, že to koneckonců zas nedopadlo tak špatně, vzpomněl jsem si, a tomu nebudeš věřit, na tebe. Najednou tě slyším, jak říkáš: ‚Poslyš, Vojtěchu, a co to dítě?‘ Řekl jsem to nahlas a všichni se po mně otočili a Nouza povídá: ‚No to je přece dole.‘ A pak jsem ani